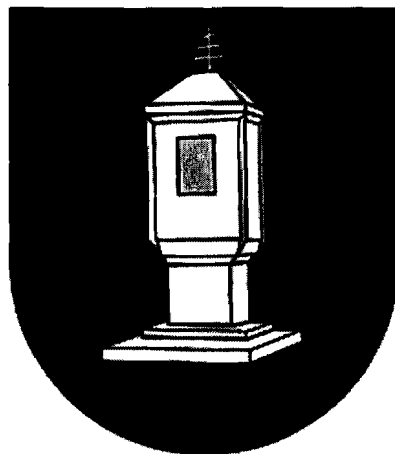

**KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE TVRDOŠOVCE
2011 - 2015**

1.

Príhovor starostu obce Tvrdošovce

Úvod

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

- 1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
- 1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov
- 1.3. Analýza sociologických a demografických údajov
 - 1.3.1. Obyvateľstvo
 - 1.3.2. Školstvo
 - 1.3.2. Služby
 - 1.3.3. Nezamestnanosť
 - 1.3.5 Sociálne znevýhodnené skupiny
- 1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb
- 1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb
- 1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti

2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

- 2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb
- 2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb
- 2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Záver

Prílohy

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Komunitné plánovanie sociálnych služieb – PHDr. Woleková, SOCIA (2004)
- PHSR obce Tvrdošovce 2007 - 2013
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.statistics.sk
- Obce, mestá, regióny a sociálne služby, Praha 1977

Príhovor starostu obce Tvrdošovce

Vážení občania,

prihovám sa k Vám aj touto cestou a to predstavením Komunitného plánu sociálnych služieb obce Tvrdošovce, ktorý bol spracovaný v tomto roku v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorý je platný od 1.1.2009. Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. Vďaka komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce.

Preto všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v obci.

**Ing. Marián Tóth
starosta obce**

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013
- Programové vyhlásenie vlády – august 2006
- Národný akčný plán dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja

Štát priamo v § 80, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Sociálnu problematiku rieši najmä nasledujúca legislatíva SR:

- zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
- výnos MPSVaR SR z 5.12.2007 č. 29775/2007 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR
- zákon 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov
- zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa v znení neskorších predpisov
- zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov

Miestna legislatíva

- všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky – 11/2011 VZN obce o podmienkach poskytovania sociálnej pomoci
- zásady poskytovania finančnej pomoci

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

Podľa § 80 zákona 448/2008 Z.z. – Pôsobnosť obce-

Obec

a, vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode

b, utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja

c, je správnym orgánom v konaniach o

1, odkázanosti na sociálnu službu

- v zariadení pre seniorov
- v zariadení opatrovateľskej služby
- v dennom stacionári
- v odkázanosti na opatrovateľskú službu

- v odkázanosti na prepravnú službu
- a ďalšie

d, vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu

e, poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízko prahovom dennom centre
2. sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári
3. opatrovateľskej služby
4. prepravnej služby
5. odľahčovacej služby

f, poskytuje základné sociálne poradenstvo (administratívna referentka Obecného úradu)

g, môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12

h, uzatvára zmluvu

1. o poskytovaní sociálnej služby
2. o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby
3. o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa zákona č. 448/2008 Z.z.

o sociálnych službách § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie.

V ustanoveniach §§ 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

1. Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, a na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.
2. Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
3. Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti....

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec podľa § 80 písm. a, vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.
2. Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:
 - analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce
 - analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby
 - analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce
 - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
 - časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb
 - spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

- a. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce
- b. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín
- c. opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji

Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou v obci alebo v časti a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor bude naďalej zabezpečovať hlavne obec. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:
 - občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
 - ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
 - mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy,
 - starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohodetné rodiny,
 - občania marginalizovanej rómskej komunity.

2. marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté

- deti, mnohohodetné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochranej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia,
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov.

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené či vylúčené skupiny obyvateľstva je bytová otázka zabezpečená vo forme zariadení sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky atď.

Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpečovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Núdz

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, alebo ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím ÚPSVaR. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatom dávky a príspevkov nedosiahol účel. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia ÚPSVaR aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takéto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

1.3. Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.

PHSR obce Tvrdošovce deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom vypracovaným pre obdobie rokov 2008 – 2016, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitů a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Tvrdošovce napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti .

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

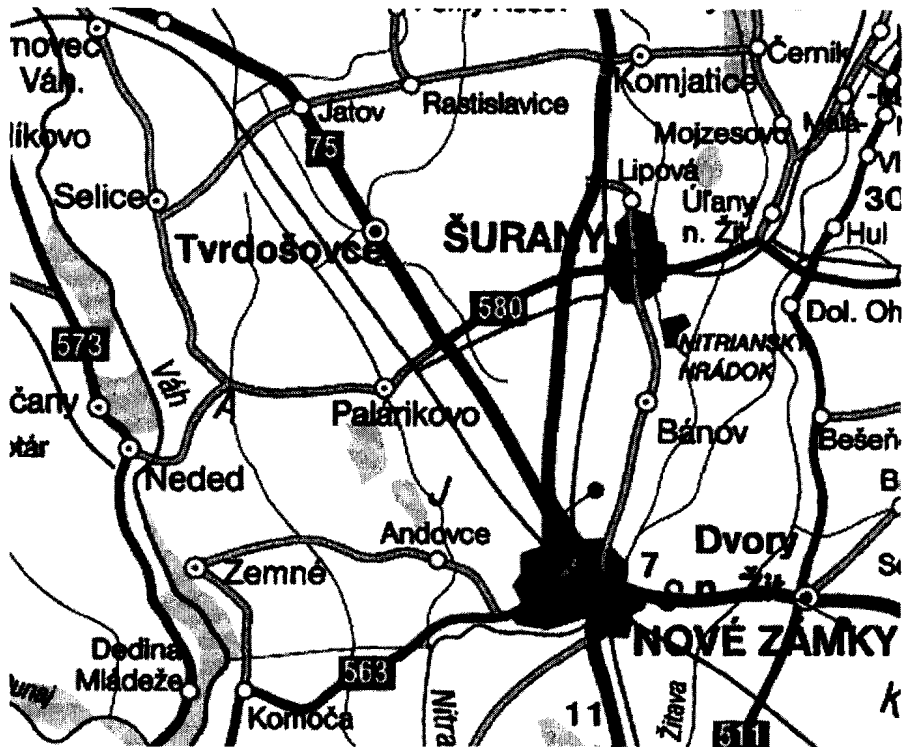
- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a deti narodených mimo manželstva.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, stým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1.júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do EÚ a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením z augusta 2006 Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitosti. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

Poloha obce

Obec Tvrdošovce leží na Podunajskej nížine pri dolnom toku rieky Váh. Odlesnený chotár je rovina po oboch stranách Turanského potoka, v juhozápadnej časti na močaristej nive, v severozápadnej časti sú to nižšie terasy s piesočnými presypmi. Má nivné, černoziemné a lužné pôdy, miestami pieskové náveje. Celková výmera územia obce je 5556 ha. Krajina okolo obce má nižný ráz. Intravilán obce leží v nadmorskej výške o 110 m n. m. – 123 m n. m., stred obce vo výške 120 m n. m., územie sa zaraďuje do klimaticky teplej oblasti, suchej klímy, s miernou inverziou teplôt. Chotár obce sa využíva prevažne na poľnohospodárske účely.

Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta Nové Zámky, výborná dostupnosť obce je zabezpečená cestou I. triedy č. 75, ktorá prechádza centrom obce a železničnou traťou Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo, preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Obec Tvrdošovce je súčasťou okresu Nové Zámky, je členom združenia obcí Cergát - Váh a územne patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Vznik obce:

Prvé znaky osídlenia sú zo staršej doby bronzovej. Kostrové pohrebisko volúnskej, únetickej a nitrianskej kultúry. Dôkazom sú archeologické vykopávky prof. Kolníka z r. 1958. Archeologické vykopávky dokazujú známky života i zo staršej i mladšej doby rímskej. Stotožňujú sa v tom, že tieto močaristé priestory boli medzi poslednými obsadené staro maďarským osídlením. Osídlenie sa datuje do rokov 970-1020, teda až jedno storočie po ich príchode do Podunajska.

Prvá písomná správa podľa archívu ostrihomskej kapituly pochádza z roku 1221, keď uhorský kráľ ONDREJ II. daroval už jestvujúcu osadu rakúskemu kláštoru "HEILIGEN KREUZ", rehoľníkom tzv. cistercitom, ktorí v 15.storočí vybudovali v osade hospodársky dvor. Osada ležala na významnej stredovekej ceste, ktorá vychádzala zo sídla uhorských kráľov a smerovala do Čiech a Poľska. Tatári kvôli močaristej pôde osadu v roku 1241 obišli.

Roku 1310 prechádzali cez osadu vojská Matúša Čáka Trenčianskeho, ktorý útočil proti šurianskemu a levickému hradu. V roku 1332 panovník Karol Róbert z Anjou uvádza osadu pod názvom TURDESQED. Celé 14. stor. sa osada rozrastá a jej názov sa viackrát mení TARDOSKEDD, Tardos Kegy, TOROSKEGY, TARDOSKEDDY, ktoré sa stabilizovali koncom 19 storočia na TARDOSKEDD.

V 16. storočí sa už osada spomína ako vyspelá stredisková obec. Spomína sa medzi najbohatšími obcami a to i napriek tomu, že platili Turkom poplatky a pred častými tureckými výpadmi sa obyvatelia uchýlili na močaristé miesto „FALUHELY“ na dobu takmer 100 rokov. Po mieri v Zsitvatöröku, ktorý uzavreli v roku 1608 Turci s rakúskym cisárom toto územie je naďalej poplatné Turkom. Osadníci sa postupne vracajú do svojich pôvodných síce zničených príbytkov.

Cisár Ferdinand III. udeľuje obci právo mestečka „MEZŐVÁROS“ -zemepanský mestečko, od roku 1637 s trhovým právom. Druhá polovica 17. stor. bola pre obec búrlivá. Vyše 50 tisíc Turkov obkľúčilo novozámockú pevnosť, prestrašené obyvateľstvo sa znovu ukrýva na mieste „FALUHELY“. Roku 1664 sa obec v daňovom súpise novozámockého ejáletu uvádza ako osobný majetok veľkovezíra Koprülüzada Ahmed pašu.

V osemnástom storočí poznamenalo rozvoj obce Rákócziho povstanie - 16.novembra 1704 sa zmocňuje novozámockej pevnosti. Po tejto udalosti sa obec stáva veľkým vojenským táborom a je tu zriadená pomocná pošta Rákócziho vojenského poštového systému. Veliteľom tohto tábora bol známy kurucký generál Miklós Bercsényi. Z histórie je známe, že z obce písal 30.októbra 1704 do novozámockej pevnosti Rákóczimu tri listy. Krvavý boj medzi kurucmi a cisárskou armádou sa odohral pri tzv., Rákócziho kopci", kde bolo dobytých stovky labancov. Na pamiatku víťazného boja bol na tomto mieste postavený kamenný pomník.

Po ukončení povstania bolo obyvateľstvo preriedené morom, cholerou, týfusom a čiernym kašľom. Kolonizácie okolitých majerov a statkov prebehla v roku 1730-32 z okolia Trenčína a Kysúc. V druhej etape (1734) prichádzali kolonisti z moravského pohraničia. Vtedy prišlo do obce aj niekoľko nemeckých, resp. rakúskych rodín - remeselníkov, obchodníkov a úradníkov panstva. Roku 1753 bola v obci postavená kalvária.

Za panovania Márie Terézie (1740-1780) sa „TARDOSKEDD“ stalo významným mestečkom na trase viedensko-budínskej hradskej s právom trhov. Boli tu bohaté jarmoky s dobytkom, na ktoré sem dochádzali kupci z celého okolia. V obci bola prepriahareň koní. Najväčší hotel s kráľovskou spálňou bol na Čikách, kde viackrát nocovala i Mária Terézia. V roku 1779 sa uskutočnilo sčítanie veriacich v obci, podľa ktorého bolo 2188 r. kat. a 100 inovercov.

Začiatkom 19. stor. (1808-1809) zaľahla na obec veľká epidémia týfusu. Bol to dôsledok vojenských ťažení NAPOLEONA proti Rusku. Francúzske vojská tiahli po kráľovskej hradskej ceste a zanechávali po sebe znečistené pitné a povrchové vody zdochlinami koní.

V rokoch 1848-1849 sa odohrali veľké revolučné boje. Aj tardoskedskí obyvatelia sa zúčastnili tohto povstania. Na území obce sa zdržiavali ruské cárske vojská a rakúske vojská pod vedením Pott-Belga. Po krvavom potlačení revolúcie, keď v Bratislave popravili troch obyvateľov obce, sa pokračuje vo výstavbe železničnej trate "Budapest-Marchegg-Wien". Trať sa otvára v októbri 1850 a na územie župy vstupuje v Dvoroch nad Žitavou cez Nové Zámky, Palárikovo, Tvrdošovce, Trnovec, a Šaľou opúšťa župu. Roku 1868 sa otvára v obci stály poštový úrad.

V roku 1097 a za 1. ČSR sa uskutočnili štrajky za uzavretie kolektívnych zmlúv a mzdové štrajky. Od roku 1919 – 1938 bola časť obce Jánošíkovo v prenájme Víta Slezáka, ktorú predtým vlastnila Trnavská apoštolská administratíva. V rokoch 1938 – 1945 bola obce súčasťou Maďarska.

Po II. svetovej vojne bol skonfiškovaný mlyn, ktorý bol majetkom zemianskej rodiny Szentmiklósovcov a po roku 1948 sa stal vlastníctvom podniku nitrianske mlyny. V roku 1948 prešli do národnej správy aj obchody, hostince a v r. 1949 ich začala preberať „Jednota“. Rok 1947 bol poznačený dvomi významnými udalosťami. V prvom rade to bola suchota, ktorú si občania vyše 60 rokov nepamätali.

Druhá smutná udalosť bolo presídľovanie obyvateľstva. Po II. svetovej vojne nedošlo k dohode víťazných mocností o odsune maďarskej, preto sa československá vláda rozhodla riešiť otázku maďarskej menšiny na Slovensku sprvoti deportáciou maďarského obyvateľstva do Sudet a následne výmenou obyvateľstva za Slovákov žijúcich v Maďarsku. Medzivládna dohoda bola podpísaná 27.februára 1946, výmena obyvateľstva sa začala až po rokovaniach v apríli 1947 a skončila v júni 1947. Prvý transport do novozámockého okresu prišiel z Békéscsaby. Presídľili z Maďarska 115 slovenských rodín a súčasne bolo do Maďarska a do Čiech násilne presídlených vyše 400 maďarských rodín.

Dňa 24.februára 1950 bolo v obci založené Jednotné roľnícke družstvo. V roku 1950 sa vybuďovala nová ulica so 17 domami na štátny úver, v ktorých bývali väčšinou kolonisti z Kysúc. V rokoch 1949-1950 bol na miestach Juhászovskej záhrady vybudovaný športový areál. Vedľa štadióna bol v rokoch 1955-1957 takmer z cela brigádnicky vybudovaný plavecký bazén.

Roku 1963 zasiahla obec jarná povodeň, ktorá trvala od 11. do 16. marca. Ešte nikdy nezastihla obec povodeň takého rozsahu. Voda sa začala prelievať cez hrádze a muselo byť viac rodín evakuovaných, ktorých počet sa do večerných hodín zvýšil na 51 a dalo sa premávať iba člnmi.

Od roku 1974 do roku 1981 sa plynofikuje obec a stavia sa nová škola, ktorá bola dokončená v roku 1976. V rokoch 1993 a 1994 sa zavádza do obce káblová televízia, stavia sa amfiteáter a kostol v cintoríne. V roku 1995 sa pošta sťahuje do nedokončenej budovy kultúrneho domu a v bývalej chlapčenskej škole sa vytvorilo centrum voľného času, kde sa presťahovala knižnica (predtým v budove obecného úradu). V rokoch 1995 až 2000 sa v obci buduje vodovod a sčasti aj kanalizácia.

V roku 2004 bola otvorená skládka nie nebezpečného odpadu, v októbri 2006 boli odovzdané obecné nájomné domy s 24 bytmi. V roku 2010 odovzdali zrekonštruovanú budovu - Obecný dom, na poschodí sa presťahovala obnovená knižnica. V roku 2011 dokončili rekonštrukciu obecnej hasičskej zbrojnice, odovzdali Hoš'ovský dom pre návštevníkov obce.

1.3.1 Obyvateľstvo

V obci Tvrdošovce podľa posledných údajov k 31. 4. 2011 býva 5 297 obyvateľov. Štatistické údaje o vývoji počtu obyvateľov nám ukazujú že nárast obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne a v poslednej dobe badať ustálenie počtu obyvateľstva. Podrobný vývoj obyvateľov obce ukazuje tabuľka č. 2.

Obyvatelia obce: národnostne zmiešaná - slovenská národnosť (27,01%), ďalej, národnosť maďarská 71,35 %, česká 0,45 % a iná 0,47 %. Rómsku komunitu /0,72%/ je ťažké štatisticky vykázať, nakoľko sa hlásia buď slovenskej alebo inej národnosti. Obyvatelia obce boli v minulosti prevažne poľnohospodári a remeselníci. Podľa ŠÚ 2009 v obci žilo 5 301 obyvateľov, z toho 2 697 žien (50,88%) a 2 604 mužov (49,12%).

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

Vek	Počet	% zastúpenia
0 – 14	735	13,87%
15- 60 muži	1 815	
15- 59 ženy	1 508	62,69%
60 – viac	1 243	23,44%
SPOLU:	5 301	100%

Index starnutia: 1,69

Zdroj: ŠÚ SR 2009

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Tvrdošovce

Rok	Počet obyvateľov
1899	4 577
1910	5 353
1921	5 815
1930	6 208
1938	6 150
1941	6 189
1991	5 276
2001	5 120
2004	5 239
2005	5 327
2006	5 292
2007	5 314
2008	5 319
2009	5 301
2010	5 338
2011	5 297

Za posledných sedemdesiat rokov klesol počet obyvateľov cca o 1000 osôb.

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti poproduktívnym môžeme očakávať demografický problém prestarnutie obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva.

1.3.2. Školstvo

V obci Tvrdošovciach sa nachádzajú výchovné zariadenia Základná škola a Materská škola. Školská výchova podľa dostupných údajov sa traduje už od druhej polovice 18. storočia – ako cirkevná škola v Tvrdošovciach.

Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Súbežne sa vyučuje dvoch základných školách zohľadňujúce dvojazyčnosť obce. Oficiálne názvy škôl sú Základná škola Jána Amosa Komenského a Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Károlya Szemerényiho Tvrdošovce. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1, na II. stupni podľa druhého variantu učebných plánov a štátneho vzdelávacieho programu II. stupňa základnej školy ISCED2. Prevádzka školy je jednosmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v jednom oddelení ŠKD, záujmová činnosť a organizované aktivity najmä športového charakteru.

Popri základných školách sú zriadené aj ŠKD, ktoré navštevuje spolu 75 detí. Školy využívajú od roku 2001 internet a informačné a komunikačné technológie. Školy sa úspešne uchádzajú o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach a olympiádach. Školská jedáleň funguje na vysokej úrovni.

Počet žiakov celkom v školách je 468.

Materská škola

Materská škola v Tvrdošovciach funguje už od roku 1947.

V rokoch 1977 – 80 bola v obci postavená nová budova materskej školy. Pre deti predškolského veku zabezpečuje celodennú starostlivosť. V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktoré pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Oficiálne názvy škôl sú Materská škola a Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským Tvrdošovce. Cirkevná materská škola Sv. Štefana s VJM oslávila 10. Výročie v roku 2010.

Budova materskej školy je umiestnená v areáli s dostatkom zelene, ideálne pre celodenný pobyt detí. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 2 - do 6 rokov.

Počet detí v materskej škole je 137, z toho:

MŠ Hlboká 79 detí,

MŠ s VJM 21 detí,

spolu MŠ zriadené obcou 100 detí,

MŠ Sv. Štefana s VJM 37 detí,

spolu MŠ na území obce navštevuje 137 detí.

V našej obci pôsobí ZUŠ s pobočkou v Nových Zámkoch, ktoré zabezpečuje pre detí výtvarnú a hudobnú činnosť.

Zo sociálneho hľadiska existencia pedagogického dozoru v obci kladne vplýva na dospievajúcu mládež.

1.3.3. Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce

Tabuľka č. 1 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo	27
Maloobchod	69
Služby	225
Spoločnosti	73

Zdroj: Vsetkyfirmy.sk

Miera ekonomickej aktivity v obci je okolo 49 %, časť obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami. Vyše 45 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním. V obci funguje aj Obecná polícia.

Zdravotníctvo, kultúra, šport

V obci je vybudovaná zdravotná infraštruktúra s lekárňou. Pôsobia: 2 zubní lekári, 2 praktický lekári, 1 detský lekár, rehabilitačné centrum, 2 lekárne.

Spoločenský život je veľmi aktívny, na ktorom sa zúčastnia vekové kategórie od detí po seniori. Zoznam spoločenských organizácií: Zväz skautov, ZO Csemadok, Lucerna, Červený kríž, ZO SZTP, Klub dôchodcov, Poľovnícke združenie, Rybárske združenie, Spevácky zbor Rozmarín, ŠK Tvrdošovce.

Športovo-rekreačné zariadenia – Termálne kúpalisko, Telocvičňa, ihrisko, viacúčelové ihrisko, futbal.

Možnosti pre poľovníctvo, rybárčenie a jazdiareň.

Kultúrne zariadenia a aktivity – Obecný, dom, knižnica, internet, Amfiteáter, Tvrdošovský spravodaj .

1.3.4. Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou a v poľnohospodárstve a s ním súvisiacich službách.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobozamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

Rok:	Miera nezamestnaných:
2001	11,33 %
2004	8,97 %
2007	4,25 %
2009	5,13 %
2011	6,32 %

ÚPSVaR Nové Zámky

Uvedené údaje odzrkadľujú nástup trendu, na jednej strane pozitívny, že klesá nezamestnanosť, ale na druhej strane badať odliv obyvateľstva za prácou z nášho územia. Počet uchádzačov sa bude pravdepodobne ešte zvyšovať z dôvodu redukovania prevádzok nielen v obci, ale aj v širokom okolí. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mal podporovať aktivity podnikateľského sektora (Podnikateľský inkubátor) pri vytvorení nových pracovných miest.

1.3.5. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivец, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb. Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a) seniori
- b) nezamestnaní
- c) deti a mládež
- d) zamestnanci s nízkym vzdelaním
- e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky často krát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu.

Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov.

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov, platných od 1. 1. 2004.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan tieto osoby, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Životné minimum predstavuje sumy:

- 185,38 € jedna odkázaná osoba
- 129,31 € ďalšia odkázaná osoba
- 84,61 € nezaopatrené dieťa
- 17,50 € dieťa plniace si povinnú školskú dochádzku

Dávky v hmotnej núdzi:

- 61,40 € jednotlivec
- 117,90 € jednotlivec s jedným až štyrmi deťmi
- 175,30 € viac ako štyrmi deťmi
- 106,70 € bezdetná dvojica
- 164,10 € dvojica s dieťaťom, najviac so štyrmi deťmi
- 221,50 € dvojica s viac ako štyrmi deťmi

Príspevok na bývanie pre jednotlivca je 58,10 € a pre viacčlennú domácnosť 93,10 €.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie
- základné vybavenie domácnosti
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa
- na mimoriadne liečebné náklady

túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. V súčasnosti dávku vypláca samospráva.

Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách, aktuálny stav je 78 detí.

SENIOR

Identifikácia problémov

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- chýba terénna sociálna služba
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinou sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Občania nad 60 rokov tvoria vyše 23 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Podľa prepočtov v krátkej dobe bude opatrovateľskú službu potrebovať 10 – 12 obyvateľov a umiestnenie v sociálnom zariadení 8 osôb .

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť základnej organizácie Klubu dôchodcov, ktorá organizuje pre seniorov kultúrno-spoločenské aktivity v obci. Dotácia na činnosť bola v roku 2010 vo výške 1 500.- €, na rok 2011 je naplánované takisto 1 500.- €. Obec poskytuje dôchodcom vianočné nákupné poukážky, celkové výdavky na rok boli vo výške 3 351 € a na rok 2011 je naplánovaná suma 3 500 €.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov, Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby sa zatiaľ poskytuje 3 obyvateľom. Bežné výdavky na rok boli vo výške 9 975 € a na rok 2011 je naplánované 15 059 €. Pritom vzrastá počet občanov, ktorí by potrebovali opatrovateľské služby, ale v inom rozsahu a sortimente.

Jedáleň pre dôchodcov – stravovanie je zabezpečené pre 50 obyvateľov. Finančná podpora bola vo výške 3 662 € v roku 2010 a na rok 2011 je 4 000 €.

Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby je vypracovaná aj schválená obecným zastupiteľstvom.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi, ÚPSVaR

V spolupráci s ÚPSVaR Nové Zámky, obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Na aktivačnú činnosť obec vynakladal prostriedky v roku 2010 vo výške 26 446 €. Na rok 2011 je naplánovaná suma 12 800 €.

Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom. Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004

DETI A MLÁDEŽ

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima
- chýba miestna legislatíva v oblasti sociálnych služieb

Mládež v obci je organizovaná, infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza polyfunkčnom Obecnom dome v spolupráci s obecným úradom, športový areál a menšie športové plochy .

Hlavnou úlohou kultúrneho strediska v Tvrdošovciach je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celo-národné hodnoty a tradície, podieľať sa vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

V obci je možnosť športového vyžitia mládeže.

Výborná je vzájomná spolupráca Obecného úradu v Tvrdošovciach so školami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, stavania májov. Sú pre ne organizované Mikulášske oslavy, fašiangový karneval, Deň detí...

Obec má vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí so sociálne slabších rodín. Zásady poskytovania finančnej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni. Momentálne podpora sa týka 68 detí.

Obec má vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa. Na základe toho každé dieťa dostane príspevok vo výške 50 €. Na rok 2011 je naplánovaná celková suma 1 800 €.

Obec poskytuje príspevok aj študentom. Za rok 2010 vyplatil podporu vo výške 3 290 €, na rok 2011 je naplánovaná suma 4 000 €, a na ďalšie roky obec má vypracované podmienky poskytnutia finančných príspevkov pre vysokoškolského študenta, ktoré schválilo OZ na svojom zasadnutí dňa 8. 12. 2011.

Treba vypracovať a schváliť VZN:

VZN, ktorým sa určuje pri poskytovaní finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci, pred Obecným úradom vyhraď parkovacie miesto
- chýba miestna legislatíva v oblasti sociálnych služieb

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Z kritériálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

V spolupráci s ÚPVSaR je možnosť vytvorenia chránenej dielne pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby.

OBČANIA SO SOCIÁLNYMI A SPOLOČENSKÝMI PROBLÉMAMI

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýba terénna sociálna práca
- chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- informácie pre občanov o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni

- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole a psychickými ochoreniami
- pasivita občanov riešiť veci verejné
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občanov bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- závislí občania
- rómska komunita

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategórii len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou exklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám v rodinách. Treba zvážiť možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky.

1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Pri spracovaní analýzy vychádzame z manuálu, ktorý vypracoval kolektív autorov Socioklubu :“Metodika socio-demografickej analýzy vybavenosti územných celkov službami sociálnej starostlivosti /Obce, města, regiony a sociální služby, Praha, 1977/

Zvolená metóda analýzy umožňuje porovnať predpokladanú potrebu sociálnych služieb s existujúcimi službami pre identifikované skupiny občanov a určiť:

- dostatkovosť/ nedostatkovosť jednotlivých druhov a typov sociálnych služieb
- proporcionálnosť/ vyváženosť rozloženia sociálnych služieb

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu

k dopytu. Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. V obci nepôsobí sociálne zariadenie, v ktorom by mohli byť umiestnení prijímatelia sociálnej služby odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. Na koordináciu sociálnej služby obec má vytvorenú kumulovanú funkciu sociálneho pracovníka. V blízkosti obce sa nachádza sociálne zariadenie, najbližšie v Nových Zámkoch, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby, i keď v poslednej dobe badať ťažkosti s umiestnením odkázaných na pomoc v zariadeniach. **Bolo by účelné vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce ako aj regiónu v spolupráci buď s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorom, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami v regióne. V prípade záujmu obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenia sociálneho zariadenia v obci.**

Obec participuje na zabezpečovaní stravovania a výdaja stravy, najmä z radov dôchodcov. Stravovanie je zabezpečené v obci.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny od 70 rokov, výročia svadby)
- stretnutia dôchodcov
- uvítanie do života novorodencov obce
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....).
- opatrovateľská služba
- jedáleň pre dôchodcov
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným

1.5.Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Tvrdošovce budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku, je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku a klesanie počtu detí.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov	predprod. vek/%	produktívny vek/%	poproduk. vek/%
2001/ 5 120	835/16,31%	3 149/61,50%	1 136 /22,19%
2007/ 5 314	777/14,62%	3 309/62,27%	1 228/23,11%
2009/ 5 301	735/13,87%	3 323/62,69%	1 243/23,44%

Zdroj: statistics.sk

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú čiastočne zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - a, poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b, nepriaznivého zdravotného stavu,
 - c, dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d, terénnej sociálnej služby
- vybudovanie cyklotrasy – zabezpečenie aktívneho športového vyžitia starších občanov a mládeže, najmä s ohľadom na ich bezpečný presun medzi susednými obcami
- rekonštrukcia obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny, parková zeleň, lavičky
- rozšírenie bytovej výstavby – podpora opráv existujúcich obydí, nárast obyvateľstva, omladiť obec – znížiť nepriaznivý index starnutia
- vyriešiť bezbariérovosť v obci
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce
- vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb
- rozšíriť možnosť stravovania odkázaných osôb

1.6.SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- pokoj vidieckeho prostredia
- blízkosť turisticky atraktívneho mesta
- existencia pedagogického dozoru
- dobrá spolupráca obecného úradu so školami
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- existencia poskytovania sociálnych služieb – opatrovateľská služba, jedáleň,
- existencia zdravotnej infraštruktúry

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia
- nepriaznivý demografický vývoj
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- migrácia mladej generácie
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- nepriaznivý index starnutia

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva (zber opotrebovaného šatstva)

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby

2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Obec Tvrdošovce sa snaží naplňovať tieto priority nasledovne:

- zabezpečuje najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí
- v prípade potreby zabezpečenia poskytovania sociálnej služby v zariadení spolupracovať s najbližšími zariadeniami akreditovanými NSK
- rozšíriť možnosť poskytovania stravovania starších osôb
- pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami preskúmať možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom
- aktivitami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov na začlenenia do spoločenského života v obci
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce
- vyriešiť bezbariérovosť v obci
- zriadiť službu terénnej sociálnej služby – možná spolupráca v regióne
- vypracovať a schváliť VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb
- rekonštrukcia obce – oddychové zóny - aktívna mládež...
- bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu v obci pre mladú generáciu, omladenie obce

2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Tvrdošovce úzko participuje na PHSR obce Tvrdošovce. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2011 – 2015 (podľa komunitného plánu na roky 2011 – 2015). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja

sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Tvrdošovce zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložnom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Tvrdošovce minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii?. Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život.

Tvrdošovce, máj 2011

Dokument bol prerokovaný a schválený na Obecnom zastupiteľstve
dňa 2011.

Ing. Marián Tóth
starosta obce

DOTAZNÍK PRE OBČANOV

Vážený občan,

Obec Tvrdošovce pripravil Komunitný plán sociálnych služieb do roku 2015, preto sa na Vás obracia s prosbou o spoluprácu. Vyplnením dotazníka sa nielenže zapojíte do samotného procesu komunitného plánovania, ale s Vašou pomocou tak dokážeme najúčinnnejšie zistiť nedostatky v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, najefektívnejšie určiť potreby občanov v oblasti poskytovania sociálnych služieb a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb.

Dotazníkový prieskum je anonymný a získané údaje z vyplnených dotazníkov budú použité výlučne pre potreby spracovania Komunitného plánu sociálnych služieb do roku 2015.

1. Koľko rokov žijete v Tvrdošovciach?

☐	Menej ako 5 rokov
☐	5 – 15 rokov
☐	16 – 30 rokov
☐	Viac ako 30 rokov
☐	viacgeneračná domácnosť
☐	Iné

2. Každý z nás sa môže dostať do zlej sociálnej situácie a bude potrebovať pomoc druhých. Ľudia ale často nevedia kam sa majú obrátiť o pomoc.

Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb? (môžete vybrať viac odpovedí)

☐	obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
☐	kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
☐	získam informácie z internetu
☐	opýtam sa na úradoch
☐	takéto informácie nevyhľadávam
☐	neviem, doteraz som sa s takouto situáciou nestretol/a

3. Ako by ste postupoval/a v prípade trvalého zdravotného postihnutia (dlhodobej choroby, staroby so stratou sebestačnosti a pod.) člena Vašej rodiny?

☐	snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
☐	využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí /opatrovateľská služba, osobný asistent apod./
☐	spoločil/a by som sa na pomoc inštitúcii, ktoré by mohli zaistiť trvalú starostlivosť /ústavy, domov dôchodcov, domov opatrovateľskej služby/
☐	iné (vypíšte):.....
☐	neviem

4. Prosíme, označte všetky služby, ktoré v súčasnej dobe užívate Vy osobne alebo Vám blízka osoba: (môžete vybrať viac odpovedí)

☐	poradenstvo (psychologické, právne,...)
☐	klub mládeže
☐	Klub dôchodcov
☐	služby pre seniorov (jedáleň pre dôchodcov, denný stacionár, opatrovateľská služba,

	domov opatrovateľskej služby, domov dôchodcov apod.)
	služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionárne, prepravná služba, ...)
	sociálne byty
	iná (vypíšte):.....
	bez odpovede

5 . Kto využíva danú službu? (môžete vybrať viac odpovedí)

	Senior – satri člen spoločnosti
	dieťa so zdravotným postihnutím
	osoba so zdravotným postihnutím
	dlhodobo choré dieťa
	dlhodobo chorý dospelý
	osoba ohrozená závislosťou – drogy, alkoholizmus
	človek v nepriaznivej životnej situácii (strata bývania, domáce násilie a pod.)
	nezamestnaný/á
	iná odpoveď.....
	neviem/bez odpovede

6. Ktoré z nasledujúcich sociálnych skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti? (vyberte max. 4 odpovede)

	rodiny s malými deťmi
	rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím
	deti a mládež
	seniori
	osoby so zdravotným postihnutím
	dlhodobo chorý
	osoby ohrozené závislosťou
	občania v prechodnej sociálnej kríze
	neprispôsobiví občania
	nezamestnaní
	etnické menšiny
	iná skupina:.....
	neviem/bez odpovede

7. Na ktoré oblasti pomoci by sa malo obec v budúcnosti viac zamerať? (vyberte max. 3 odpovede)

	rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
	linka dôvery
	osobná asistencia, opatrovateľská služba
	služby pre seniorov (jedáleň pre dôchodcov, opatrovateľská služba, domov dôchodcov, apod.)
	služby pre osoby so zdravotným postihnutím (stacionárne, prepravná služba)
	chránené dielne –zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím
	starostlivosť o osoby ohrozené závislosťou
	iné (vypíšte):.....
	neviem/bez odpovede

KÉRDŐÍV LAKOSOK RÉSZÉRE

Tisztelt lakos,

Tardoskedd Község szociális szolgáltatásainak fejlesztése érdekében szeretnénk az Ön véleményét meghallgatni. A kérdőív kitöltésével Ön is hozzájárul a fejlesztési terv kidolgozásához, hogy a jövőben olyan szociális szolgáltatások kerülhessenek fejlesztésre, amelyek a helyi igényeknek megfelelnek.

A kérdőív anonim. A felmérés elemzése a község szociális szolgáltatásainak közösségi tervébe kerül majd, mely 2011 – 2015 évekre határozza meg a község fejlesztési irányait a szociális szolgáltatások közösségi fejlesztésének terén.

A válaszokat x betűvel jelölje.

Hány éves?

1. Ön férfi vagy nő?

☐	férfi
☐	nő

2 . Bárki kerülhet rossz szociális helyzetbe, ez által segítségre szorul. Az emberek azonban sokszor nem tudják hová forduljanak segítségért.

Ön kihez fordulna segítségért, ha bármilyen szociális ügyben gondja adódna, illetve honnan szerezne információt a községben található szociális szolgáltatásokról?

(több lehetőséget is választhat)

☐	olvan emberhez fordulnék, aki már találkozott hasonló problémával
☐	felkeresem azokat a szervezeteket, amelvekről tudom, hogy hasonló szolgáltatásokat kínálnak
☐	Interneten keresnék információkat
☐	érdeklődöm a hivatalokban
☐	ilyen információkat nem keresek
☐	nem tudom, ilyen hellyel még nem találkoztam

3 . Az Ön családtagját illetően hogyan járna el tartós egészségkárosultság (hosszú távú betegség, öregséggel járó önellátás elvesztése, stb.) esetében?

☐	az ellátást magam biztosítanám, ill. közeli családtag segítségére támaszkodnék
☐	az otthoni környezetben történő ellátás lehetőségeit választanám /ápolói szolgáltatás, személyes
☐	olyan intézmények segítségére támaszkodnék, melyek állandó, egész napos ellátást
☐	más (írja ki):.....

4 . Kérem, jelölje meg kereszttel az összes szolgáltatást, amit jelenleg Ön vagy közeli hozzátartozója használ: (több választ is megjelölhet)

☐	szaktanácsadás (pszichológiai, jogi ...)
--------------------------	--

ifjúsági klub
nyugdíjas klub
idősek, nyugdíjasok számára nyújtott szociális szolgáltatások (étkező, nappali nyitva tartású szolgáltatások egészségkárosultak részére (stacionár, szállítói szolgálat, ...))
támogatott lakhatás /szociális lakások

5. Ki használja az adott szolgáltatást? (több választ is megjelölhet)

idős ember, nyugdíjas
egészségkárosult gyermek
egészségkárosult személy
régóta beteg gyermek
régóta beteg felnőtt
függőségben szenvedő személy
hátrányos helyzetű ember (otthon elvesztése, családon belüli erőszak, stb.)
munkanélküli személy

6. Ön szerint a község lakosságának mely szociális csoportjai érdemelnének nagyobb figyelmet? (max. 4 választ adhat)

kisvermekes családok
egészségkárosult gyermekes családok
gyerekek és fiatalok
idősek, nyugdíjasok
rokkantak vagy valamilyen formában egészségkárosultak
régóta betegek
függőséggel fenyegetett személyek (drog, alkohol)
átmeneti szociális krízisben szenvedő lakosok
nem alkalmazkodó lakosok
munkanélküliek
etnikai kisebbség

7. A segítségnyújtás mely területeire kellene összpontosítani a községnek közeljövőben? Kérjük, jelölje meg fontossági sorrendben 1-től 5-ig, ahol az 1 a legfontosabb

ápolói szolgáltatás
nyugdíjasok étkeztetésének biztosítása
nyugdíjas otthon
stacionár – munkanapok alatt 12 órás nyitva tartású állandó tartózkodási és gondoskodási hely
szállítói szolgálat (páciensek szállítása)
más (írja ki):.....

Együttműködésüket, véleményeiket és ötleteiket köszönjük.